

Nr 9/09/SUPRO - Partsdelgivning inom den summariska processen

Dnr 801 4916 - 09 /121

2009-04-08

Ställningstagandet behandlar i huvudsak hur myndigheten ska bedöma begäran om partsdelgivning enligt 2 § 2 st . delgivningslagen (1970:428) (DL) samt under vilka förutsättningar myndigheten ska erbjuda partsdelgivning enligt 30 § lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning (BfL).

Detta ställningstagande ersätter tidigare styrsignal (MEX 2005:8 Partsdelgivning i den summariska processen). Ställningstagandet fastställdes den 30 april 2009.

För bakgrund, utvecklad frågeställning, exempel och vidare motivering, se "Rättslig promemoria" nedan.

Anders Nordenfors
Processägare

Rättsligt promemoria

1 Sammanfattning

Promemorian behandlar i huvudsak hur myndigheten ska bedöma begäran om partsdelgivning enligt 2 § 2 st . delgivningslagen (1970:428) (DL) samt under vilka förutsättningar myndigheten ska erbjuda partsdelgivning enligt 30 § lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning.(BfL)

Vad avser partsdelgivning enligt 2 § 2 st . DL, är följande ett stöd i handläggningen:

1. Vid ansökan om partsdelgivning ska en prövning av olägenhet ske i varje enskilt fall. Som olägenhet anses bland annat:

- yrkande om ersättning för delgivningskostnader,
- att myndigheten antar att svaranden kommer att återsända utskickad delgivningsförsändelse
- att delgivning kommer att ske på ett olämpligt sätt.

2. Part får 75 dagar på sig att delge. Förlängning medges endast vid synnerliga skäl.

Vad avser partsdelgivning enligt 30 § BfL, är följande ett stöd i handläggningen:

1. Om myndigheten har misslyckats att delge föreläggandet ska part erbjudas att själv delge detsamma.
2. Part får 75 dagar på sig att delge. Förlängning medges endast vid synnerliga skäl
3. Ett riktvärde för ersättningsnivån är 800 kr.
4. Ersättningsnivån för delgivning bedöms i varje enskilt fall.

2 Bakgrund, frågeställning och syfte

Under en tid har olika praxis utvecklats inom den summariska processen vad avser vid vilka tillfällen myndigheten medger partsdelgivning. En olikartad tolkning har även skett inom processen av den MEX (MEX 2005:8 Partsdelgivning i den summariska processen) som berör frågan. Då myndigheten strävar efter en enhetlig och rättssäker hantering har det funnits ett behov av att ytterligare utreda frågan. Syftet har varit att utreda vilka kriterier som ska styra vid medgivande av partsdelgivning och därtill hörande frågor.

3 Gällande rätt m.m.

Bakgrund

Huvudregeln är att myndigheten ombesörjer delgivning. [1] Myndigheten kan dock när den uttömt sina delgivningsförsök erbjuda part att delge. Myndigheten har även möjlighet att i ett tidigare skede medge partsdelgivning under den förutsättningen att det inte uppkommer någon olägenhet.

När kan partsdelgivning medges?

Enligt 2 § 2 st . DL kan myndigheten, om part begär att själv få ombesörja delgivningen, medge detta om det kan ske utan olägenhet. Myndigheten ska i sådant fall förelägga part att inom viss tid komma in till myndigheten med bevis om delgivning. Har sådant bevis inte inkommit inom föreskriven tid ska myndigheten anse ansökan som förfallen [2]

I sin ansökan om partsdelgivning ska sökanden ange de skäl denne vill anföra för att myndigheten ska medge partsdelgivning.

Vad kan vara olägenhet?

Vad som avses med olägenhet är inte fullständigt utrett i DL:s förarbeten eller i förarbetena till senare ändringar av lagen.[3] Frågan har inte heller berörts i någon större omfattning vad avser annan lagstiftning, såsom BfL.[4] I propositionen till den ursprungliga DL anges bl.a. att en part kan ha ett berättigat intresse av att få sköta delgivningen bl.a. när förhållandena är sådana att parten har bättre möjligheter att ge anvisningar om var den sökte kan anträffas.[5] Någon rättspraxis som berör frågan om vad som ska anses utgöra olägenhet eller inte föreligger ej. Det som dock framgår med någorlunda tydlighet är att olägenhetsbegreppet i 2 § 2 st . DL rör myndigheten. Myndigheten har alltså att ta ställning till om medgivandet av partsdelgivning medför olägenhet för myndigheten. Det framgår även av förordningen till delgivningslagen att myndigheten ska välja det delgivningssätt som medför så ringa kostnad och olägenhet som möjligt för myndigheten och svaranden.[6] Det är också något myndigheten har att ta hänsyn till i sin bedömning då det reglerar på vilket sätt myndigheten ska delge på. Vad är då olägenhet? Någon fullständig uppräkningslista finns av naturliga skäl inte. Kronofogdemyndigheten har under åren utvecklat en egen praxis, som i huvudsak ansluter sig till tingsrätternas tidigare praxis. Enligt denna praxis anses bland annat ett yrkande om ersättning för delgivningskostnader som en olägenhet.[7] Andra exempel torde vara att partsdelgivning kommer att ske på ett olämpligt sätt. Olägenhet anses även föreligga om myndigheten antar att svaranden kommer att svara på av myndigheten utskickade delgivningskvitton.[8] Olägenhet skulle även kunna föreligga om sökanden misslyckas och att ansökan då anses som förfallen varefter en ny ansökan inkommer till myndigheten avseende samma ärende.

När är det inte olägenhet?

Skäl som kan vägas in vid bedömningen för att medge partsdelgivning kan vara: att sökanden avstår från delgivningskostnader, att ansökan avser mål där sökanden har en organisation som finns nära svaranden och kan delge denna snabbt, utan uppmärksamhet och kanske som ovan nämnts utan kostnad, (Det som exemplifierats är en hyresvärd som bor i området eller har

förvaltare som finns i området där svaranden finns och därmed har kännedom om svaranden och lätt kan nå denna på ett sätt som inte väcker uppmärksamhet), att delgivningsförsök per post skett via myndigheten.^[9]

Endast den omständigheten att sökanden avstår från att begära ersättning för sina kostnader för delgivningen, har inte automatiskt ansetts innebära att förfarandet inte bedöms orsaka svaranden olägenhet. En olägenhetsbedömning måste likafullt göras. Hänsyn ska även tas till en eventuell delgivningshistorik. Att en person tidigare visat sig vara svårdelgiven kan innebära att det bedöms som utsiktslöst att genomföra delgivningsförsök per post (ex. vitt kort) och därmed behöver det inte vara en olägenhet att erbjuda part möjlighet att delge utan att ett sådant utskick skett. Ett uttömmande svar avseende när partsdelgivning kan medges kan inte anges utan en bedömning måste ske i varje enskilt fall.

Partsdelgivning i den summariska processen i enlighet med 30 § BfL.

I de fall Kronofogdemyndigheten uttömt sina egna försök till delgivning ska part erbjudas att delge på egen hand, och på svarandens bekostnad, vid äventyr av att ärendet avvisas. Någon olägenhetsbedömning sker alltså inte i dessa fall.

Hur lång tid bör medges?

Om partsdelgivning har medgivits av Kronofogdemyndigheten eller accepterats av sökanden uppkommer fråga om hur lång tid som bör medges.

Då partsdelgivning i merparten av alla fall kommer att erbjudas enligt 30 § BfL torde det normalt föreligga delgivningssvårigheter. En rimlig tid för part att delge är med anledning av detta 75 dagar. Har således inte delgivning kommit till stånd inom sammanlagt 75 dagar förefaller det rimligt att målet avslutas särskilt med beaktande av det arbete och den kostnad som har lagts ned på delgivningen och utsikterna till att fortsatta försök lyckas. Det sagda bör vara en huvudregel men detta utesluter inte att det kan finnas "synnerliga skäl" som kan medföra ytterligare förlängning. Ett exempel kan vara information om att en svarande återkommer till sin bostad viss dag.

Ersättning för kostnad för partsdelgivning

Enligt 3 § förordning (1991:1340) om ersättning för kostnader i mål om betalningsföreläggande eller handräckning hos kronofogdemyndighet har sökanden bl.a. rätt till skälig ersättning för delgivningskostnader.

Såvitt känt finns endast ett domstolsavgörande från högre instans som behandlar frågan om hur skäligheten av yrkade kostnader för partsdelgivning ska bedömas, Svea Hovrätts beslut 1994-01-17 i mål Ö 2328/93. I det överklagade utslaget från Kronofogdemyndigheten i Stockholm tillerkändes sökanden 600 kr för utförd delgivning. Hovrätten uppgav att det inte framkommit att delgivningsföretaget vidtagit mer omfattande åtgärder än vad som får anses normalt vid utförande av ett delgivningsuppdrag och fann därför inte skäl till ändring av den av Kronofogdemyndigheten beslutade ersättningen om 600 kr. Uppräknat med konsumentprisindex skulle beloppet motsvara drygt 800 kr i dagens penningvärde.

Mot bakgrund av hovrättens resonemang i nämnda avgörande är det Kronofogdemyndighetens, den summariska processens, uppfattning att, om delgivningen inte har föranlett mer omfattande åtgärder än vad som får anses normalt, belopp upp till 800 kr anses som skälig ersättning. Beroende på omständigheterna och/eller uppgifter i specifikationen i det enskilda fallet kan både ett högre eller lägre anses som skäligt. Enbart en kopia av en faktura är normalt inte tillräckligt som underlag för en högre ersättning.

4 Kronofogdemyndighetens bedömning

De kan konstateras att det är i ett begränsat antal fall som partsdelgivning kan bli aktuellt enligt 2 § 2 st . DL. I de fallen så sker torde det även vara ovanligt att partsdelgivning medges redan innan myndigheten åtminstone gjort något försökt att med post delge svaranden. De situationer som torde kunna bli aktuella är framförallt situationer där sökanden avstår från att yrka kostnader för delgivningen och ingen annan uppenbar olägenhet föreligger. Ett exempel kan vara förvaltare hos fastighetsföretag som delger svaranden utan kostnad i ett avhysningsärende.

[1] 2 § DL

[2] 29 § BfL, Bet. 1990/91:LU 34, 32 kap 2 § RB

[3] Prop. 1970:13 Delgivningslag sid. 120-123, prop. 1978:79:11 förslag till ändring i delgivningslagen m.m. avsnitt 5.1.2.8, prop. 1994/95:188 Effektiviseringar på delgivningsområdet sid.25f .

[4] Prop. 1981/82:134 förslag till ändring i lagsökningslagen m.m. avsnitt 2.8, prop. 1989/90:88 Ny summarisk process, avsnitt 2.10.6, prop. 1995/96:211 Effektiviseringar inom den summariska processen, avsnitt 5.2.

[5] Prop. 1970:13, sid. 121.

[6] Delgivningsförordningen 1 §

[7] Delgivningshandboken, domstolsverket Å 2, 96-04 5.7 sid. 1-2, Summarisk process, RSV 928 utg. 1 sid. 54 (1992)

[8] Summarisk process, RSV 928 utg. 1 sid. 54,(1992)

[9] Summarisk process, RSV 928 utg. 1 sid. 54,(1992)